

КУЛТУРОЛОГИЯ

НАУКА ЗА... ВСИЧКО

материал на Йордан Караленчев

Културологията е сравнително „нов“ член на голямото семейство на философските науки. Самата дума идва от руски език (културология) и е термин, който се популяризира в страните от бившия източен блок. В Западна Европа и САЩ, в някаква степен, отговаря като поле на изследване на специалност Cultural studies - изследвания в областта на културата.

Науката за културата се занимава със запознаването и изучаването на историческите натрупвания, даващи достоверни примери и доказателства за вида, състава и идентичността на културите по света, техните особености и връзки. Най-общо - културологията изучава всичко, което се различава при сравнението на

миналото с настоящето. Културолозите смятат, че същността на истинската култура може да даде отговор на проблемите на личността и общността.

Къде се изучава в България

В България има само едно висше училище, където се изучава специалност Културология. Това е Софийският университет „Св. Климент Охридски“. Като философска наука, разбира се, тя се води във Философския факултет на висшето училище.

В други висши училища у нас можете да изучавате много от предметите, които присъстват и в учебния план на културологията. Фило-

софията и психологията, например, са особено близки и се предлагат в редица висши училища. В този случай си заслужава да споменем и Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Югозападния университет „Неофит Рилски“.

Къде се изучава в чужбина

Вече ви разказахме, че можем условно да разделим на Културологията в чужбина на две школи. Източна, базирана в Русия и страните от бившия соц-блок, и западна, базирана в Европа и Северна Америка. Западната школа се фокусира върху области като политическата икономика, комуникацията, социологията, социалната теория и литературата. Като водещи университети може да посочим:

В същото време източната школа представя културологията като много по-философска специ-

Класиране	Висше училище	Държава	Резултат
1	New York University (NYU)	САЩ	97,2
2	University of Pittsburgh	САЩ	96
3	Rutgers, The State University of New Jersey	САЩ	91,4
4	University of Oxford	Великобритания	90,6
5	Harvard University	САЩ	87,4
5	University of Cambridge	Великобритания	87,4

Източник: QS World University Rankings

алност. Сред въпросите, които изучава, са: идеология, националност, етнос, социална класа и пол. В този смисъл тя е близо и до науката социална психология. Като особено силен университет в тази област можем да отличим Московския държавен университет (МГУ) „Ломоносов“ в столицата на руската федерация.

Как изглежда един учебен план

Къде се намира България в тези школи? Ако съдим по учебните планове – някъде в средата. Ето за справка, какво изучават възпитаниците на СУ „Св. Климент Охридски“ от настоящата академична година:

Академично писане; Културологични изследвания; Теоретични модели и преодоляване на граници; Основни понятия в културознанието; Теория на културата; Менеджмънт на културата; Българската култура през VII-XIV век; Политически феномени на Средновековна Европа; Увод в културната антропология;

Историческа антропология на България; Семиотика на културата; Езикови практики и култура; Теория на религиите; Културни институции; инфраструктури и процеси; Култура и комуникации и т.н.

Към това трябва да споменем, че в много университети се предлагат и курсове по чужди езици към обучението по културология. В България студентите могат да избират между английски, немски, руски, испански и т.н. Интересно е да отбележим, че в Западна Европа на почит са и класическите езици – латински и старогръцки.

Какви са възможностите за кариерна реализация

Според представители на Софийския университет, завършилите тази специалност могат да работят както в държавни културни институции (музеи, театри, Министерство на културата и т.н.), така и в частни фирми (медии, издателства, екипи на фестивали, рекламни агенции, туристически агенции и др.) и неправителствени организации (фондации за култура, научни и изследователски центрове, организации за културен туризъм и пр.). Това е доста широк – и може би малко оптимистичен – спектър от възможности.

АКО СЛЕДВАТЕ ФИЛОСОФИЯ ИЛИ ПСИХОЛОГИЯ, МОЖЕ ДА ИЗУЧАВАТЕ МНОГО ОТ ПРЕДМЕТИТЕ, КОИТО ПРИСЪСТВАТ И В УЧЕБНИЯ ПЛАН НА КУЛТУРОЛОГИЯТА

Желаещите да продължат научното си развитие имат възможността да продължат обучението си в магистърски и докторски програми. Научната работа може да не е толкова добре платена, но си има своите предимства и не трябва да се отхвърля с лека ръка.